

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ
الرَّحِیْمِ

اللهم صل على
محمد و آل محمد

مطالعات

نهم

درسی

8

جہان ناہر ابر

امروزه سطح خشکی های زمین میان کشور ها تقسیم شده است

و بیش از 190 کشور در دنیا وجود دارد که با مرزهایی از یکدیگر جدا شده اند

نابرابری جهانی یا
نابرابری بین المللی
است

که طی چند دهه ی اخیر
توجه صاحب نظران را
به خود جلب کرده

یکی از
موضوعات مهم
جهان

نابرابری جهانی

یا

نابرابری بین المللی

ثروت و درآمد،

کیفیت زندگی مردم

دسترسی به مسکن مناسب

آموزش

بهداشت

اشتغال

گذران اوقات فراغت

و نظایر آن

یعنی وجود

تفاوت های زیاد

بین کشورها

از نظر

@azmonemotaleat

در طول سال ها،
برای مقایسه ی کشورها با یکدیگر،
معیارها و ملاک های مختلفی
به کار رفته است.

مهمترین عاملی که
برای سنجش نابرابری کشورها با یکدیگر مورد توجه قرار گرفته

میزان تولید

درآمد

اشتغال

و مانند آنهاست

و عناصری چون

عامل اقتصادی

@azmonemotaleat

بعدها، برخی صاحب نظران مطرح کردند که تنها توجه به عامل اقتصادی کافی نیست.

به علاوه، درآمد اقتصادی، هدف نیست بلکه وسیله ای است برای آنکه انسان به هدف های والاتر دست پیدا کند.

علاوه بر عامل اقتصادی عوامل دیگری نیز در کیفیت زندگی افراد مؤثر است

هویت

عزت

امنیت

آزادی

عواملی مانند

احساس شادی و رضایت از زندگی

@azmonemotaleat

در سنجش کیفیت زندگی افراد

از عوامل غیر اقتصادی
مانند هویت، عزت، آزادی و امنیت

استفاده چندانی نمیشود

دلایل عدم استفاده از
عوامل غیر اقتصادی مانند هویت، عزت، آزادی و امنیت
در سنجش کیفیت زندگی افراد

1- دشوار یا ناممکن بودن اندازه گیری
به صورت کمی (عددی)

2- تفسیر این عوامل توسط هر کشوری متناسب با فرهنگ خود
و نبود برداشت یکسان درباره ی آنها

شخص توسعه انسانی

از حدود

20 سال پیش

مطرح شد.

شاخص توسعه انسانی

و مقایسه ی آنها با یکدیگر

وضعیت و کیفیت زندگی در کشورها

برای پی بردن به

تعریف می شود

اقتصادی

بهداشتی

و فرهنگی

با توجه به سه عامل

ملاک و شاخص های توسعه انسانی

@azmonemotaleat

درآمد و رفاه

امید به زندگی یا متوسط طول عمر

سواد و آموزش

راهنما

خیلی بالا

بالا

متوسط

پایین

فاقد اطلاعات آماری

شاخص توسعه انسانی در کشورهای مختلف ۲۰۱۴ میلادی

نقشه شاخص توسعه انسانی در کشورهای مختلف

از نظر شاخص توسعه ی انسانی،
کشورها به چهار گروه تقسیم شده اند.

بالا

خیلی بالا

پایین

متوسط

فاقد اطلاعات آماری

در سال 2014 میلادی، میزان شاخص توسعه ی انسانی در ایران 749/0 بوده است.

خیلی بالا

با توجه به شاخص های توسعه انسانی (درآمد و رفاه - امید به زندگی یا متوسط طول عمر - سواد و آموزش)

بالا

ایران در گروه کشورهای با توسعه انسانی بالا قرار می گیرد

متوسط

مقایسه شاخص توسعه انسانی ایران و کشورهای همسایه

توسعه انسانی بالا توسعه انسانی متوسط توسعه انسانی پایین

ب

نمودار افزایش توسعه انسانی ایران در بیست سال اخیر

بررسی سه عامل (درآمد و رفاه - امید به زندگی یا متوسط طول عمر - سواد و آموزش)

مربوط به شاخص توسعه انسانی
و نابرابری این عوامل در کشورهای مختلف

میزان در آمد و رفاه

این عامل جنبه ی اقتصادی دارد

و به معنای سطح مطلوب زندگی و رفاه اجتماعی است

درآمد کافی

شغل مناسب

قدرت خرید

میزان برخوردار ی اعضای یک جامعه از

میزان در آمد و رفاه یعنی

غذا

پوشاک

مسکن

فراغت

تفریح

آموزش

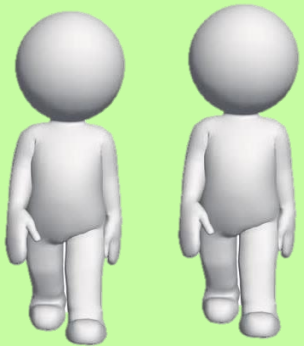
میزان دسترسی اعضای یک جامعه به کالاها و خدمات مورد نیازی چون

وسایل زندگی مناسب

@azmonemotaleat

میزان در آمد و رفاه

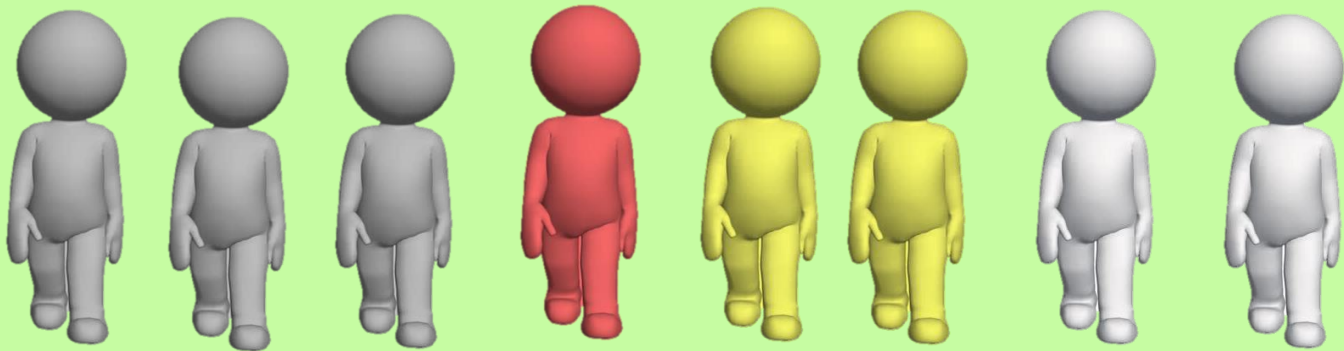
امروزه ثروت و درآمد جهان به شدت در دست برخی کشورها متمرکز شده است.

در دست 20 درصد از ساکنان آن است.

مالکیت 80 درصد از درآمد جهان

@azmonemotaleat

در دست 80 درصد بقیه ساکنین است.

و مالکیت 20 درصد از درآمد جهان

میزان در آمد و رفاه

@azmonemotaleat

از رفاه و سطح زندگی خوبی برخوردارند

اروپای غربی

و

آمریکای شمالی

در کشورهای

بیشتر ساکنان کشورهای با درآمد بالا

میزان در آمد و رفاه

@azmonemotaleat

بخشی از مردم با فقر و کمبود امکانات زندگی مواجه اند.

آمریکای لاتین

آفریقا

آسیا

در حالی که در برخی کشورهای قاره های

میزان
درآمد و رفاه

کشور هایی در جهان وجود دارند که تعداد زیادی از مردم آنها در **فقر مطلق** زندگی می کنند و به ویژه با مشکل گرسنگی و دسترسی نداشتن به غذا مواجه اند

مانند

موزامبیک

تانزانیا

اتیوپی

نیپال

اتیوپی

تانزانیا

موزامبیک

آفریقا

@azmonemotaleat

تولید ناخالص داخلی

@azmonemotaleat

درآمد سرانه

با

اندازه گیری میزان
ثروت مادی و رشد
اقتصادی کشورها

آمار و ارقام مربوط به وضعیت و رشد اقتصادی کشورها، در طی زمان ثابت نیست.

در نیمه ی دوم قرن بیستم

ژاپن

چین

و برخی کشورهای آسیای جنوب شرقی

سنگاپور

هنگ کنگ

کره جنوبی

مالزی

@azmonemotaleat

در نیمه ی دوم قرن بیستم

ژاپن

چین

و برخی کشورهای آسیای جنوب شرقی

سنگاپور

هنگ کنگ

کره جنوبی

مالزی

@azmonemotaleat

در نیمه ی دوم قرن بیستم

ژاپن

چین

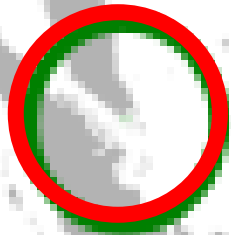
و برخی کشورهای آسیای جنوب شرقی

سنگاپور

هنگ کنگ

کره جنوبی

مالزی

در نیمه ی دوم قرن بیستم

ژاپن

چین

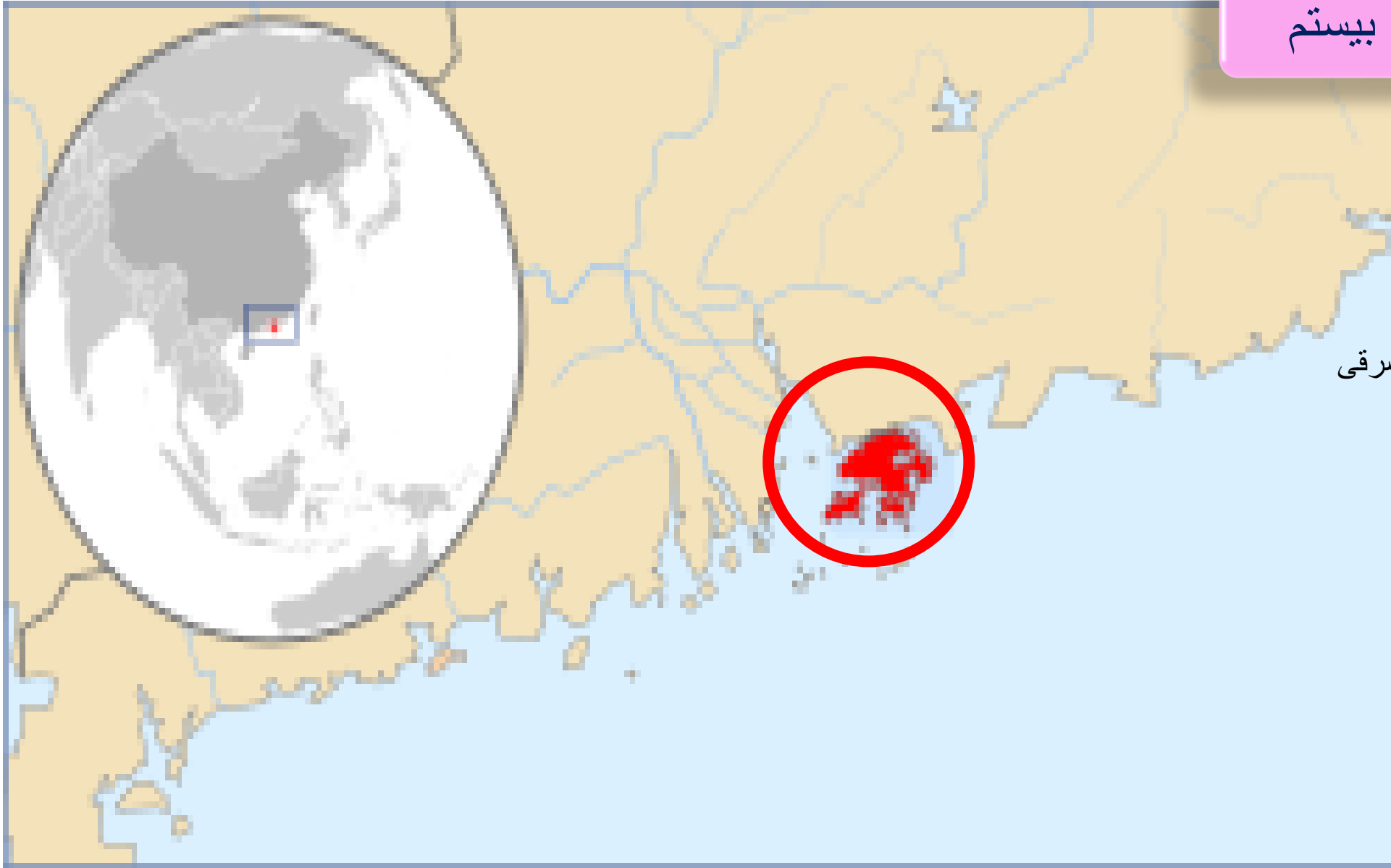
و برخی کشورهای آسیای جنوب شرقی

سنگاپور

هنگ کنگ

کره جنوبی

مالزی

در نیمه ی دوم قرن بیستم

ژاپن

چین

و برخی کشورهای آسیای جنوب شرقی

سنگاپور

هنگ کنگ

کره جنوبی

مالزی

@azmonemotaleat

در نیمه ی دوم قرن بیستم

ژاپن

چین

و برخی کشورهای آسیای جنوب شرقی

سنگاپور

هنگ کنگ

کره جنوبی

مالزی

@azmonemotaleat

در نیمه ی دوم قرن بیستم

ژاپن

چین

و برخی کشورهای آسیای جنوب شرقی

سنگاپور

هنگ کنگ

کره جنوبی

مالزی

رشد اقتصادی
سریعی داشته اند

و توانسته اند

با توسعه ی صنایع

و صدور کالا به
سایر نواحی جهان

جایگاه مهمی در اقتصاد جهانی به دست آورند

@azmonemotaleat

میزان رشد اقتصادی کشورها

@azmonemotaleat

بحران های سیاسی

یا

جنگ

بعضی از کشورها
نیز به دلیل

نه تنها رشد اقتصادی مطلوبی نداشته اند بلکه تولید و درآمد در آنها حتی کاهش یافته است

سوریه

و

عراق

مانند

در برخی کشورها نیز ارقام بالای درآمد
به دلیل وجود ذخایر نفت و گاز حاصل از فروش نفت است.

@azmonemotaleat

امید به زندگی یا متوسط طول عمر

امید به زندگی یا متوسط طول عمر در یک کشور

یعنی

تعداد سال هایی که انتظار می رود

کودکی که در آن کشور به دنیا آمده است

عمر کند و زنده بماند

@azmonemotaleat

امید به زندگی یا متوسط طول عمر

میزان طول عمر یا امید به زندگی در یک جامعه

نشان دهنده ی

وضعیت سلامت و بهداشت

در آن جامعه است.

زندگی در محیطی پاک و بدون آلودگی

دسترسی به غذای کافی

دسترسی به آب سالم

برخورداری از امکانات درمانی
و مراقبت های پزشکی پیشرفته

عوامل مؤثر در

بالا بودن

متوسط طول عمر

@azmonemotaleat

عدم دسترسی کافی به غذا یا آب آشامیدنی سالم

کمبود پزشک و دارو و امکانات درمانی

جنگ های داخلی و خارجی،

گرسنگی و سوء تغذیه

عوامل مؤثر در
پایین بودن
متوسط طول عمر

@azmonemotaleat

در گزارش توسعه ی انسانی سال 2014 میلادی

83/5 سال

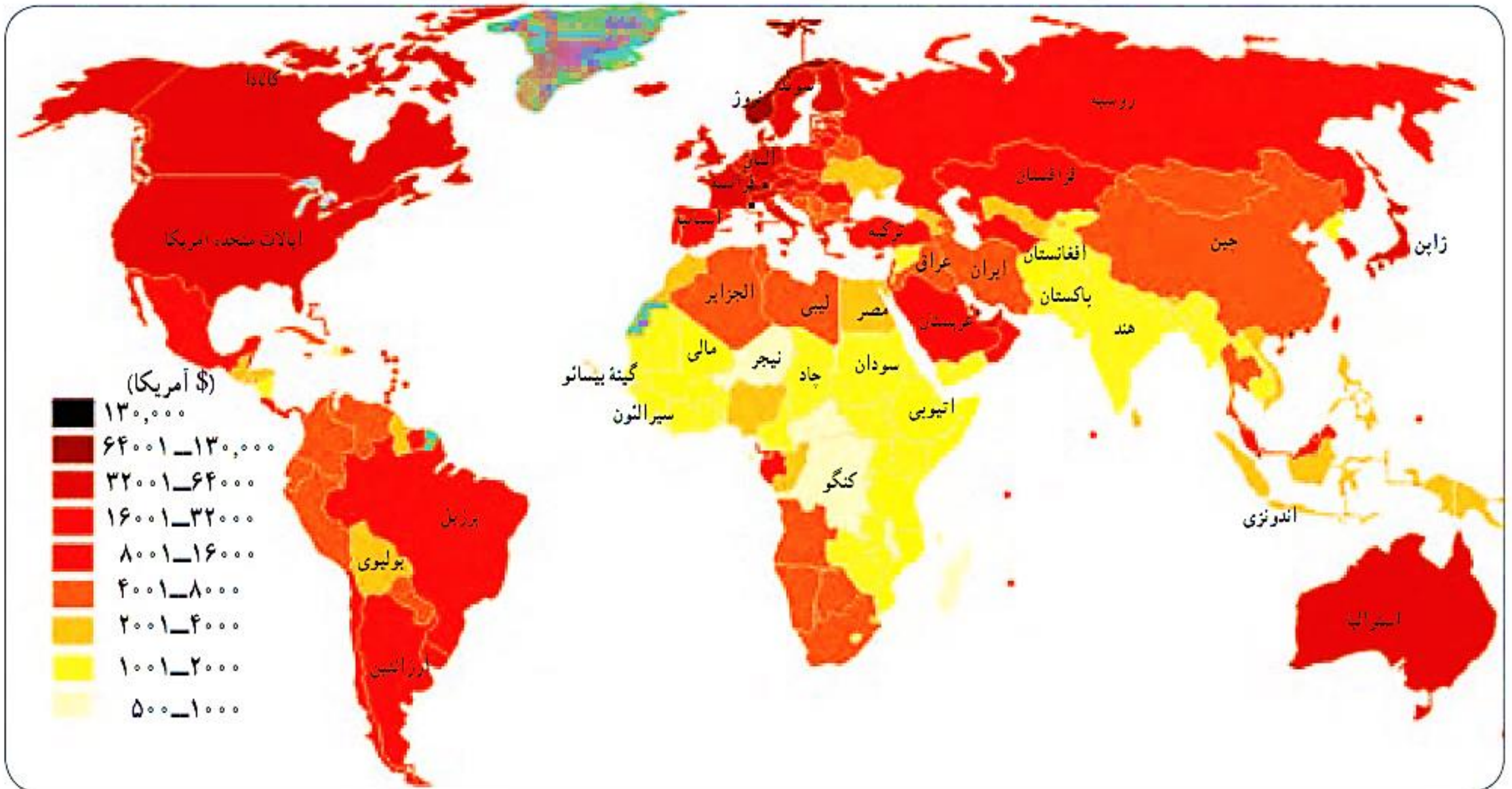
بیشترین متوسط طول عمر

45/6 سال

کمترین متوسط طول عمر

ثبت شده است

@azmonemotaleat

نقشه ی توزیع درآمد سرانه (2014)

نقشه توزیع درآمد سرانه (اسمی) کشورهای جهان (۲۰۱۴ میلادی)

سواد و آموزش

میزان باسوادی بزرگسالان

میانگین سال های تحصیل در یک کشور

(متوسط تعداد سال های حضور در مدرسه)

تعداد معلم به ازای دانش آموز

معیار های شناخت
وضع آموزش در
کشورها

@azmonemotaleat

@azmonemotaleat

سال	نام کشور
۸۳/۵	ژاپن
۸۱/۵	نروژ
۷۹	ایالات متحده امریکا
۷۶/۳	آرژانتین
۷۵/۳	چین
۷۵	مالزی
۷۳/۵	ایران
۶۶/۵	پاکستان
۶۰/۴	افغانستان
۵۳	نیجریه
۵۰/۳	موزامبیک
۴۵/۶	سیرالئون

مقایسه ی امید به زندگی
یا متوسط طول عمر
در چند کشور انتخابی
(2014 میلادی)

@azmonemotaleat

سال	نام کشور
۱۲/۹	آلمان
۱۲/۶	نروژ
۱۱/۸	کره جنوبی
۹/۸	آرژانتین
۹/۵	مالزی
۷/۸	ایران
۷/۶	ترکیه
۷/۵	چین
۴/۷	پاکستان
۳/۳	رواندا
۳/۲	افغانستان
۲/۹	سیرالئون

مقایسه ی میانگین سال های تحصیل در چند کشور انتخابی (2012 میلادی)

@azmonemotaleat

عوامل خارجی

عوامل داخلی

علل و عوامل نابرابری
در جهان

@azmonemotaleat

عوامل خارجی

@azmonemotaleat

مستعمره کردن کشورها در گذشته

اشغال نظامی کشورها

دخالت و نفوذ در امور داخلی آنها به
شیوه های مختلف

جلوگیری از استقلال سیاسی و
اقتصادی آنها

و به اشکال
مختلف از منابع
سایر کشورها به
سود خود استفاده
کرده و مانع
پیشرفت آنها شده
اند.

کشور های
قدرتمند و
سلطه گر از
طریق

در اختیار بیگانگان قرار دادن منافع و منابع کشور توسط حکومت های ستمگر و وابسته

بی توجهی حکومت های ستمگر و وابسته به ملت و کشورشان برای حفظ منافع خود

جنگ ها و کشمکش های داخلی

فرهنگ و باور های غلط

بی سوادی و نا آگاهی مردم

غفلت از استعدادها و فرهنگ خود

نداشتن ایمان و پشتکار و اراده برای تغییر وضع

نبودن وحدت و مشارکت بین مردم